

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKÉREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. I. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKÉREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) UCCA 1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI VELIKI BECSKÉREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FELEVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELNIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DÍJSZABÁS SZERINT.

Tegnap reggel fél hat órákor érkezett magyar területre dr. Serédy Jusztin bíbornok, az új magyar hercegprimás. Utja a határtól egész Pannóniáig valóságos diadalut volt, amelyen a hívők ezrei vettek részt.

Hivatalos jelentés szerint, Hindenburg birodalmi elnök Gessler lemondott hadügyminiszter helyébe Groener tábornokot nevezte ki birodalmi hadügyminiszteré.

Berlinből jelentik, hogy rigai jelentés szerint, Woldemarac miniszterelnök kényszerűségből lemondott. Az országban mindenütt fegyveres összetűzéstől tartanak, mert nem tudják, hogy a katonaság ki mellé fog szegődni.

Párizsból jelentik, hogy a gyermekek között óriási mértékben pusztít a diftéria járvány. Több ezer gyermeket beoltottak diftéria ellen. Ebben a hónapban nyolcvanhét gyermek esett áldozatul ennek az alattomos betegségnek.

Budapestről jelentik, hogy az éjszaka folyamán a rendőrség huzsonkét embert kommunista szervezkedés miatt letartóztatott. A letartóztatott egyének a sejtrendszer szervezkedése miatt nem is ismerik egymást. További letartóztatások várhatók.

Newyorki jelentések szerint, El Kipeta város bombázásánál az amerikai repülőgépek bombái megölték San Diót, a nikaraguai felkelők vezérét. A felkelők nagyrésze Hondurasba menekült és így a nikaraguai iorradalom végleg elintéztnek tekinthető.

TŐZSDE

Január 19.

MA 100 DINÁR:

Budapestben . . .	10 02 pengő
Zürichben . . .	9 13 sv. frank
Berlinben . . .	7 35 ar. márka
Bécsben . . .	12 45 silling
Prágában . . .	58 80 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 76 dollár
Triesztben . . .	33 40 lira
Bukarestben . . .	295 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 90, Olasz Bank 67, Nemzeti Bank 211, Pesti Hazai 228, Ganz-Danubius 180, Ganz-Villamos 170, Nasici 186, Délcukor 117.

Nagy örömneppek országszerte az új herceg születése napján.

Beograd, jan. 20.

A főváros tegnap kettős ünnepet ült. A királyi családban történt öröndetes esemény volt az egyik ünnep, a másik pedig vízkereszt ünnep. Ilyenformán az egész város lobogódiszbe öltözött és a lakosság őszinte örömmel vett részt a királyi család örömében.

Délelőtt kilenc órákor Radovity belügyminiszter meglátogatta a miniszterelnököt, akivel kidolgozta a néphez intézendő proklamáció szövegét.

A miniszterelnöki kabinetiroda az összes egyházakat értesítette, hogy délelőtt 11 órákor tartanak ünnepélyes Te'deumot.

A tegnapi napig a román királyért udvari gyászt tartottak, amely az örömnappal megszűnt, úgy hogy a királyi palota előtti őrségváltás tegnap már katonazenével történt.

A király korán reggel táviratban értesítette York herceget, aki a király komája, az öröndetes családi eseményről. Pár napon belül pedig

elvégi a király az ugynevezett notifikálást — azaz levélben értesíti az összes államok uralkodóit, elnökeit a királyi családban történt eseményről.

Tegnap délelőtt dr. Koen és dr. Zdravkovity udvari orvosok újra kommunikét adtak ki, amelyben megállapították, hogy a királyné és gyermeke kitünően érzik magukat.

Az új herceg a kereszteleés előtt Andrija nevet kapott, feltünően jól fejlett és négy kilogrammot nyomott.

A király tegnap napiparancsban tudatta az öröndetes családi esemény híret a hadsereggel. A napiparancs szövege a következő:

Kedvelt hadseregemhez és tengerészetemhez!

Öfelsége a királyné Isten áldásával január 19-ikén fiugyermeket szült. Örömteli szívvel hozom ezt a hírt a hős és dicsőséges hadseregemnek és tengerészetemnek tudtára és szívélyes üdvözlömetet küldöm nekik. Éljen a hős hadsereg és a tengerészet! Alekszander.

A királyi családot tegnap az ország minden részéből fölkeresték szerencsekívánatokkal és valósággal elárasztották a szeretet külsőleg is látható jeleivel.

Érdekes és bájos volt Petár trónörökös magatartása az új kis jövevényvel szemben. A trónörökösnek reggel mondták meg, hogy kis testvért kapott az éjjel. Folyton nógatta azután a nevelőit, hogy szeretné látni a kis öccsét. Türelmetlenül végezte a napi foglalatoskodását, közben gyerekszokás szerint, mindenélét kérdezve az öcsikéről.

Végre délután elvittek a trónörökös teára a szüleihez és megmutatták neki az új kis testvért.

Petár trónörökös el nem ment a gyermek mellől, folyton vele foglalkozott, csodálattal nézte selymes nagy bámuló szemeit és végül, mikor el kellett mennie, hogy szokásos napirendjét folytassa, vig dalolással ment a lakosztályába.

Petár trónörökös el nem ment a gyermek mellől, folyton vele foglalkozott, csodálattal nézte selymes nagy bámuló szemeit és végül, mikor el kellett mennie, hogy szokásos napirendjét folytassa, vig dalolással ment a lakosztályába.

Január huszonnegyedikén ül össze a szkupstina.

Beograd, jan. 20.

Dr. Périty Ninkó házelnök tegnap felkereste Vukicsevity miniszterelnököt, akivel megállapodott abban, hogy

a szkupstina január 24-ikén délelőtt 10 órákor fog összeülni. Az első ülés napirendjén a következő ülés napirendjének a megállapítása szerepel.

Politikai körökben azt hiszik, hogy ha a pénzügyi bizottság elkészül 24-ikéig a költségvetéssel, úgy a szkupstina azonnal nekilát a költségvetési vitának. Ha azonban nem fog vele elkészülni, úgy a szkupstina 24-ikétől február elsejéig letárgyalja a közvetlen adókról szóló törvényjavaslatot.

A szentgotthárdi fegyvercsempészség ügye nemzetközi szempontban.

Párizs, jan. 20.

Pertineaux az Echo de Parisban foglalkozik a szentgotthárdi eseménnyel és ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy Magyarországon ellen nem fognak vizsgálatot elrendelni, mert az elrendelendő kutatásnak technikai módozatai nincsenek sehohsem szabályozva. Nincs megállapítva, hogy például annak az országnak a kormánya, amely ellen vizsgálatot rendeltek el, hogyan támogatja a vizsgáló-bizottságot.

A tanácsban Németország egész biztosan nem fog a vizsgálat megindítását követően támogatni.

dítása mellett szavazni, mert nem kíván majd precedenst szolgáltatni. Anglia ugyancsak nem fog mellette szavazni, mert nem kockáztatja magyarországi érdekeit.

Olaszország, ahonnan a fegyverszállítmány elindult, már csak azért sem kívánja a vizsgálatot, nehogy valahogy belebonyolódjon az ügybe.

Az a kérdés — mondja a lap — hogy a kisentente államokat ennek a kérdésnek a megfontolása visszatartja-e a vizsgálat megindításának a kérésétől.

A költségvetés deflittjének fedezésére megfelelő pénzügyi forrást keresnek.

Beograd, jan. 20.

A minisztertanács tegnap este ülést tartott, amelyen a pénzügyi törvény egyes rendelkezéseiről vitatkoztak.

Az ülésen a többi kevésbé fontos határozat között megbízták

a pénzügyminisztert és a miniszterelnököt, hogy a költségvetésben mutatkozó deficit fedezésére találjon megfelelő pénzügyi forrást.

A pénzügyi bizottság ülése.

Beograd, jan. 20.

A pénzügyi bizottság az ünnep dacára folytatta ülését, amelyen befejezte és szótöbbséggel elfogadta a postaminisztérium költségvetését.

Ezután áttértek az erdő- és bányaügyi minisztérium költségvetésének a vitájára. Elsőnek Mijovity miniszter mondtott expozét, kijelentve, hogy tárcájának legnagyobb rovatát a személyi járandóságok teszik ki, amelyek azonban le nem szállíthatók az ország megkárosítása nélkül.

A hágai állandó nemzetközi törvényszék döntése Románia ellen.

A „Torontál” berlini tudósítójától.

Berlin, jan. 19.

A hágai nemzetközi állandó törvényszék most hozta nyilvánosságra döntését, amely az európai Duna-bizottság konfliktusában Románia panaszát elutasítja. Románia ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Duna alsó szakaszán az európai Duna-bizottság nem bír illetékességgel. Az 1878. évi berlini szerződés ezen intézkedését a román állam, ugymond, sohasem ismerte el, hanem csak türte, hogy az európai Duna-bizottság Galac és Braila között is működik.

A népszövetség ennek következtében a következő kérdésekre kért döntést a hágai nemzetközi törvényszéktől:

1. Jogában áll-e az európai Duna-bizottságnak Galac és Braila között ugyanazokat a jogokat gyakorolni, mint Galactól lefelé? Melyek az európai Duna-bizottság határai az Alduna hajózható részein?

2. Miként határozható körül a bizottság illetékessége Galac és Braila szakaszán? Alá van-e rendelve a román hatóságoknak? Ha nem, úgy mely kritériumok tekintendők az európai Duna-bizottság és a román hatóságok kompetenciáinak határaitól?

3. Ha a bizottság hatásköre Galactól lefelé és felfelé nem egyforma, úgy milyen demarkációs vonal húzható a két illetékességi felfogás között?

Az erdélyi birtokper mintájára a román kormány ez alkalommal is tiltakozott az ügynek nemzetközi törvényszék által való elintézése ellen, a Népszövetség azonban ennek ellenére felhívta ítéletre az állandó hágai nemzetközi törvényszéket, amely a következő ítéletet hozta:

1. Az európai Duna-bizottság Galac és Braila között is ugyanolyan illetékességgel bír, mint Galactól lefelé.

2. A bizottság illetékessége az Alduna egész hajózható részére kiterjed, kivételes zónák nincsenek, így az európai Duna-bizottság az összes kikötők és hajóállomásokon illetékességgel bír.

A hágai nemzetközi törvényszék 13 ülésen tárgyalta az ügyet, amíg ezt az ítéletet egyhangulag meghozta. A bírak a következők voltak: Huber elnök (Svájc), Loder (Hollandia), Lord Finlay (Nagybritánia), Nyholm (Dánia), Moore (Északamerikai Egyesült Államok), Altamira (Spanyolország), Oda (Japán), Anzilotti (Olaszország) és Beichmann (Norvégia). Az egyhangú elmarasztaló ítélettel szemben csupán Negulesco román bíró jelentett be különvéleményt, ami azonban a hágai törvényszék ítéletének érvényességét nem érinti.

Olcso áron bérbeadó

a Fótéren egy 104

irodahelyiség

Cím: a „Torontál” kiadóhivatalában.

Davidovity követeli, hogy a független demokraták térjenek vissza az anyapártba.

Beograd, jan. 20.

Davidovity Ljuba és az ellenzéki pártvezérek között megindult tárgyalás a tegnapi esti események óta nem hozott semmi újabb fordulatot.

A helyzet valóban az, amint a Torontál már közölte, hogy

Davidovity mindenekelőtt azt követelte Pribicevitytól, hogy mielőtt tovább folytatná a tárgyalásokat más pártokkal, a két demokrata irakciónak egyesülnie kell.

Pribicevity ezzel szemben a mellett foglalt állást, hogy az összes demokrata pártok csak blokkba tömörüljenek.

A becskerek bankok nem kezdenek meg a kamatláb leszállítását.

A kamatláb magasságát az általános pénzügyi helyzet szabja meg. — A bankigazgatók értekezlete.

Becskek, jan. 20.

A becskerei kereskedők és gyárosok egyesületének legutóbbi közgyűlésén többek között Eckstein János kereskedő is felszólalt és ismertetette a hitelviszonyokat, majd felkérte a vezetőséget, hogy a kamara útján sürgesse meg a kölcsön kamatláb leszállítását, mert a mai hitelviszonyok mellett a kereskedelem, amely a magas adók miatt amúgy is válságos helyzetben van, képtelen megbirkózni a mindinkább nagyobbodó terhekkel. A grémium megkeresésére a becskerei bankigazgatók csütörtökön délben a bányászati kereskedelmi és iparkamarában Jankovity Koszta kamarai elnök elnöklése alatt értekezletet tartottak, amelyen megvitaták a grémium kívánságát.

Az értekezleten beható vita fejlődött a hitelviszonyok körül és számos felszólalás hangzott el a kamatláb leszállítása tekintetében, mind-egyik tetszőlő véleménye egye-

zett abban, hogy ez a kérdés nem egyedül Becskereket, hanem az egész országot érinti. A hitelviszonyok javulása vagy rosszabbodása az általános pénzügyi helyzettel, a pénzügyi helyzet pedig a bel- és külpolitikai viszonyokkal kapcsolatos és

teljesen meddő kísérlet, hogy ezen a téren Becskerek, vagy a bányászati kamara tegye meg a kezdeményező lépéseket.

Mint minden kereskedelmi téren, a bankügyletek terén is az áru, jelen esetben a pénz mennyisége,

a kereslet és kínálat mértéke szabja meg a kamatláb csökkenését, vagy emelkedését.

Ezen a téren is csak a szabad verseny elve érvényesülhet és amint a viszonyok változnak a pénz piacán, a konkurrencia ráviszi a bankokat, hogy lépést tartsanak a kereskedelmi élettel és kellőképpen leszállítsák a kölcsönök kamatait.

Külön illetéket rónak ki az iparendedélyek tulajdonosaira.

A bányászati kereskedelmi és iparkamara tiltakozott az új megterhelés ellen.

Becskek, jan. 20.

A közvetlen adók vezérigazgatósága a napokban rendelet magyarázatot adott ki, amelyben kimondja, hogy azon cégek, melyek nincsenek törvényszékiileg cégjegyzve, kötelesek a cégbejegyzési illeték és az iparendedély illetéke közötti különbözetet pótlólag lefizetni, illetve helyettesíteni leróni. Az illetéktörvény az ország egész területére érvényes és egyöntetű illetéket állapít meg az ipar- és kereskedelem részére, a közvetlen adók vezérigazgatósága tehát azzal indokolja meg határozatát, hogy a rendelet kiadásával az illetéktörvény gyakorlati keresztülvitelének akart érvényt szerezni. A rendelet szerint az illetéket az ellenőrzéssel megbízott pénzügyi közegek fogják esetről-esetre megállapítani.

A bányászati kereskedelmi és iparkamara tanulmányozás tárgyává tette a közvetlen adók vezérigazgatóságának a rendeletét és megállapította, hogy a rendeletnek nincs törvényes alapja. A szerbiai és a vajdasági kereskedelmi törvény között lényeges eltérések vannak és a cégbejegyzési kötelezettség tekintetében más felfogás érvényesül Szerbiában és más a Vajdaságban, nem lehet tehát külön illetéket ki-

róni azokra a vajdasági iparosokra, akik az itt érvényben lévő kereskedelmi törvény értelmében nem kötelesek cégüket törvényszékiileg cégjegyeztetni.

A kamara e megállapításai alapján távirati beadvánnyal fordult a pénzügyminisztériumhoz, valamint a közvetlen adók vezérigazgatóságához és kérte a rendelet visszavonását. Egyidejűleg részletesen kidolgozott tiltakozó iratot küldött a pénzügyminisztériumnak, amelyben rámutatott a rendelet következményeire és kérte, hogy a jelenlegi helyzetet ne bolygassák meg.

A bányászati kamara a tárgyilagosság kedvéért ezúton is felhívja azokat a cégeket, amelyek forgalma a kisipari üzemek forgalmát túlhaladja, hogy cégüket jegyeztessék be, mert a Bányászban számos olyan kereskedelmi vállalat van, amely cégbejegyzési kötelezettségének nem tett eleget. A kamara évi jelentésében foglalt statisztikából kitűnik, hogy a Bányászban tizenhatezer kereskedő, gyáros és iparos van, akik közül csak mintegy 2500-an cégjegyeztették vállalatukat. Ez a kimutatás is beszédes bizonyítéka annak, hogy a téren tagadhatatlanul mulasztások történtek.

Vér az oltáron.

Egy gyáros az oltár előtt látta agyon a vőlegényt és menyasszonyt, akibe szerelmes volt, majd önmagával végzett.

Varsó, jan. 20.

Kutno városka katolikus temploma fényesen ki volt világítva, a falakon virágfüzerek, az oltáron csokrok, a kőkövőkön pedig puha szőnyegek voltak. Fényes és nagyúri közönség gyülekezett a templomban, hogy jelen legyen egy fiatal pár esküvőjén. A menyasszony, Lipovitz Paula, fehér selyemruhájában, fején mirtuszkoszorúval, halvány orcával ott állott az oltár előtt. Lesütötte fejét és szemében csillogó könnyek gyémántjai jelentek meg. Az emberek azt hitték, hogy a menyasszony a boldogságtól sír, pedig valójában úgy állott ott, mint áldozati bárány. Oldalán állott Kronmann Jenő gyáros, elegáns, dús gazdag fiatalember, akit a városka minden leánya irigylet a menyasszonytól. Az orgona bugott, nászindulót játszottak rajta művészek. A diszes arannyal dusan himzett ornátusba öltözött pap fellépett az oltár lépcsőire és már nyitotta az ajkát, hogy a vőlegénytől és a menyasszonytól megkérdezze:

— Szereted-e a melletted állót, akit magadnak egy életre társul választottál?

Megható csend támadt a templomban, melyet egyszerre egy zuga-va közeledő automobilnak kívülről behangzó berregése szakított meg. Az autó hangosan túlkölt, majd megállott a templom előtt. A következő pillanatban berohant a templomba egy frakkos, cilinderes és fehér keztyűs férfi és egyenesen az oltár elé tartott. Ott a zsebéből revolvert rántott elő és egymás után négy lövést adott le. Két golyó a vőlegény mellébe furódott, egy a menyasszony szívébe hatolt, az utolsót pedig saját fejébe röpítette. Mindhárom holtan estek össze az oltár lépcsőin. A lövésekre a lakodalmas nép megdermedt, a nők sikoltoztak, a férfiak a lövöldöző felé futottak, azonban a vérengzést nem tudták megakadályozni. Az öngyilkos merénylő, Florczyk István gyáros, aki a vőlegény üzletársa volt. Florczyk nős ember volt és gyermekei vannak, azonban ez nem akadályozta meg abban, hogy bele ne szeressen a szépséges Lipovitz Paulába. A leány viszonszerette a fess gyarost és titokban már régóta benső viszonyt folytatott vele. Florczyk István zsebében táviratot találtak, melynek a következő volt a szövege:

— Ments meg két emberéletet! Szüleim: Kronmannhoz kényszerítetek. Gyere rögtön. Paula.

Egy ismert német földbirtokos, mint álarcos rabló. Klagenfurtban már hónapok óta nyomoznak egy titokzatos álarcos rabló után, aki rettegésben tartotta az egész környéket. Bizalmas feljelentésre a rendőrség meglepetésszerűen kiszállt Puschl Tamás földbirtokoshoz s a házkutatás alkalmával rengeteg rablott holmit találtak nála. A földbirtokos bevallotta, hogy ő volt az álarcos bandita és kalandorvagyból rabolt. A letartóztatás nagy feltűnést keltett, mert az uri haramia valamikor tagja volt a karinthiai tartománygyűlésnek és nagy politikai szerepet játszott.

Január 20. péntek. Róm. kat és Prot.: Fábán és Sebestyén G. k.: Szab. Jov. Krszt. Zsidó: Tebeth. 27. Napkelte 7:23, nyugta 16:40. A nap hossza 8:57.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelent: Felhős égbolttal mellett csapadékosra hajló idő. Erősebb hősülédés valószínű. Az észak felől jövő fagyhullám közeledőben.

Január
20

1813-ban halt meg Weimarban Wieland Kristóf Márton német költő. Fő érdeme és hatásának egyik titka, hogy a francia irodalomból, amely akkor a német fő-úri közönség köreiben uralkodott, annyi könnyedséget és szellemes szeretetreméltóságot tudott elsajátítani, hogy versenyre kelhetett a franciákkal. Vele jelenik meg a könnyedség és derűtség a német irodalomban, amelyet azelőtt nem ismertek.

Hálaadó istentisztelet a becskerek-i templomokban. A királyi pár második gyermekének megszületése öröme, a becskerek-i Cara Dusana (Váraljai) uccai görög keleti templomban hálaadó istentisztelet lesz, amelyen a polgári hatóságok testületileg vesznek részt. A más hitfelekezetű templomokban csütörtökön volt ünnepi istentisztelet, amelyen a polgári lakosságon kívül a hatóságok képviselői is megjelentek.

Az új főispán Becskerekben. Rajity Szeptiszláv beogradai tartományi főispán szerdán este Becskerekre érkezett. A csütörtöki nap folyamán fogadta Alekszity Bogoljub polgármestert, Tyószity Nebojsa rendőrfőkapitányt és az egyes pártok becskerek-i vezetőit, akik tisztelgő látogatást tettek az új főispánnál. A német párt részéről dr. Neuner Vilmos országgyűlési képviselő vezetésével négy tagú küldöttség kereszte fel és üdvözölte a főispánt. Rajity Szeptiszláv főispán, értesülésünk szerint, keddig marad Becskerekben.

Elhalasztották a becskerek-i Szrpszka Matica emlékünnepeit. A Szrpszka Matica fennállásának századik évfordulóját vasárnap tervezték Becskerekben megünnepelni. A vasárnapra hirdetett emlékünnepeit azonban technikai okokból elmarad és csupán a becskerek-i iskolákban tartanak előadásokat, amelyeken a Szrpszka Matica történetét ismertetik és jelentőségét méltatják. Az emlékünnepeit későbbi időpontra halasztották és idejét annakidején közölni fogja a rendezőség.

A Jadranszka Sztrázsa bálja. Mint minden évben, úgy az idén is a szezon egyik legsikerültebb mulatsága volt a Jadranszka Sztrázsa (Adriai örszem) egyesület csütörtöki bálja. A gyönyörűen feldíszített színpompás teremben, melynek falait festményekkel díszítették, Becskerek társadalmának előkelőségei járták a táncot a katonazenekar muzsikájára. A bál a legjobb hangulatban reggelig tartott és bizonyára sokáig emlékeztetésben marad a közönségének. A díszítés nehéz feladatát Vitasek kapitány oldotta meg ügyesen és izlésesen. A legtöbb adományt a Jadranszka Sztrázsa részére Elek Viktorné és dr. Lucsity Gigané gyűjtötte.

A Vojvodina-szálló éttermében lévő kabaré rövid működése óta is általános tetszést vívott ki mindenféle a közönség körében. A gyorsan perogó, szellemes műsor minden egyes száma mély benyomást tett a közönségre, amely lelkesen ünnepelte az egyes előadókat.

A Közművelődési egyesület vasárnapi felolvasó ülése iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg városzerte. Minthogy a műsor igen gazdag, közli az egyesület igazgatósága a közönséggel, hogy a műsort pontosan fél öt órakor fogja kezdeni. A felolvasó ülés műsorán lesz 1. Kéler Béla magyar nyitánya, amelyet zongorán Brazzorotto Aladárné és Lévay Emma játszanak. 2. Dr. Báthory Endre előadása a népszaporodás szabályozásáról. 3. Marton Andor előadása Madáchról, amely közben bemutatásra kerülnek a Zichy tervezte képek az Ember tragédiájáról. Az egyesület tagjai az idenyjegy felmutatása mellett díjtalanul léphetnek be, nem tagok belepodija tíz dinár.

A hősiesség

nem mindig nyeri el jutalmát, a mint az alábbi eset igazolja. Két év előtt deportálásra ítélték egy Jean Courbier nevű ivarost, aki megölte egy munkást. A guianai fegyenclepre vitték, de onnan fél év előtt megszökött. A tengeren másfél napig uszott étlen-szomjan, míg végre megpillantott egy arra haladó angol gőzöst. Erejének utolsó megfeszítésével a hajó közelébe jutott és kiabálással vonta magára a matrózok figyelmét. Két napig ápolták, míg végre magához tért. Azt mondta ekkor a gőzös kapitányának, hogy egy francia hajó matróza volt, de véletlenül a tengerbe esett. A gőzös két hétig volt még vizen és ez alatt matrózmunkára fogták a megszökött fegyencet. Olyan ügyesen és szorgalmasan dolgozott, hogy a kapitány a hajó kikötése után sem engedte el. Félészteideig szolgált ezután matróz gyanánt az angol hajón, Jean Dupont álnéven. Ezután azon a Mosella nevű gőzösnön vállalt matrózmunkát, amelyik tudvalevően segítségére sietett a Principessa Maialda nevű elsüllyedt olasz gőzösnök. A Mosella életmentő matrózai között különösen a szökött

fegyenc tüntette ki magát hősiességével. Bár cápák uszkáltak a süllyedő Principessa Maialda körül, a maga életével nem törődve, folyton a vízben volt és sok fuldoklót mentett meg. Nagy ünneplésben részesült a kikötőben „Jean Dupont” matróz, mert az újságok révén elterjedt hősiességének híre. Egy francia képeslap fotográfusa fényképet is készített róla. Ez a fénykép okozta vesztét. Egy detektiv megismerte benne Jean Courbier, a szökött fegyencet és azonnal táviratozott a Mosella kapitányának, hogy tartóztassa le. A kapitány vállatára fogta a szerencsétlen embert, aki ekkor elmondta neki történetét. A kapitányt nagyon meghatotta hős matrózának sorsa, de nem tehetett semmit az érdekében, mert már a hatóság is értesítést kapott az esetről. A szökött fegyencet letartóztatták, megláncolták és Bordeauxba vitték, onnan pedig vissza fogják szállítani a guianai fegyenclepre. Szökése miatt meghosszabbodik büntetése is.

Szabadlábba helyezték Pauljev Triiunt. A becskerek-i ügyészség tegnap szabadlábba helyezte Pauljev Triiunt, aki Stein Miksa üzletében betörést követett el és legutóbb meglöpte Seszler listkereskedőt. Pauljev ellen folytatják az eljárást.

A Sreća jótékony kiházasító egyesület közgyűlése. A Sreća jótékony kiházasító egyesület január hó 12-én tartotta Suboticán ez évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentését a nagy számban összegyűlt érdeklődő tagok egyhangú lelkesedéssel tudomásul vették és a közgyűlés elhatározta, hogy az igazgatóságnak a nehéz gazdasági viszonyok között okos körültekintéssel végzett munkájáért a nyilvánosság előtt köszönetet mond. A Sreća kiházasító egyesület eddig több mint harmadfél millió dinár segélyt fizetett ki. A közgyűlés a zárszámadásokat jóváhagyta és az igazgatóságnak a felmentvényt megadta.

A nyár folyamán megkezdik a munkásbiztosító pénztár palotájának az építését.

A székház-bizottság szerdai ülésén elhatározta, hogy teket vasárol.

Becskekerek, jan. 20.

A becskerek-i munkásbiztosító pénztár székház-bizottsága szerdán ülést tartott, amelyen a munkásbiztosító pénztár otthonának a felépítése ügyével foglalkozott. Az ülésen a bizottság hosszú és kimerítő vita után arra az álláspontra helyezkedett, hogy kész épületet megvétele és átalakítása helyett,

új székházat épít,

amely jobban megfelelhet a pénztár igényeinek. A bizottság elhatározta, hogy

három millió dináros költséggel modern, a kor higienikus követelményeinek valóban megfelelő székházat épít,

amely minden tekintetben megfelel a munkásbiztosító pénztár igényei-

nek. Az épületben elhelyezi a pénztár hivatalait, rendelőt és operációs termeit és így, mint eddig, ezentul is összpontosítva működhetik a munkásbiztosító pénztár.

A bizottság még elhatározta, hogy hirdetményt bocsájt ki telekvásárlásra. Természetesen csak központban fekvő hatalmas telkek jöhetnek figyelembe, vagy pedig szomszédos lakóházak, amelyek lebontása folytán megfelelő nagyságu terület nyernek.

Az építkezést még a nyár folyamán megkezdik és a munkálatakat másiél évre tervezik.

A jövő év őszén lejár a munkásbiztosító hárleti szerződése és addigra elkészül az új palota, amelybe aztán beköltözhetnek a pénztár hivatalai és rendelői.

Ne felejtse el! A kereskedelmi alkalmazottak nagyszabású álarcos bálja február 4-ikén a Klub kávéházban. Külön meghívók nem küldetnek szét.

Harminc embert megölt a forgószél. Buenos-Airesből jelentik: Pilar braziliai város környékén tegnap borzalmas forgószél pusztított. Számos ház rombadőlt. A forgószélnek harminc halottja van.

Csaló fakir. A boroszlói rendőrség egy nemzetközi szélhámosról rántotta le a leplet. Stuttgartban néhány nap előtt nagy feltűnést keltett egy fakir csodálatos és szinte hihetetlen mutatványa. A fakir hatósági emberek előtt egy üvegkoporsóba fektet és a koporsót a földbe ásták. Százhusz óra hosszat maradt a fakir a koporsóban. Amikor a koporsót felnyitották, a sapadt fakir élt. A mutatvány nagy feltűnést keltett és a tudományos világ figyelmét is magára vonta, amely a fakirmutatványt semmiképpen nem tudta felfogni. Sejtették ugyanis, hogy valami csalás van a dolog hátterében. A fakir azonban a dus honorárium felvétele után tovább állott és most Boroszlóban végezte ugyanezt a mutatványt. Eltemettette magát és százhusz óráig volt a földben. Amikor azonban a fakir százhusz óra múlva újból előkerült a földből, a bizottság tüzetesebb vizsgálat alá vette a koporsót. Ekkor legnagyobb ámulatukra megállapítást nyert, hogy az üvegkoporsó alján egy gézzel befödött és alig észrevehető nyílást hagyott a fakir, amely nyílason át lélegzetet vehetett. A fakir és impresszáriója neszt vették a leleplező felfedezésnek, mert mindketten eltűntek a városból.

Ruhaflanelék

egyszínű, 15 dinár métere,

WOGH MIHÁLYNÁL,
a Buzatéren. 97

Megszünik a földalatti Párizs. A régi Párizs egyik legnagyobb hírességében, a katakombák földalatti városában, amelynek említésére még most is végigfut a jámbor polgár hátán a hideg, néhány nap óta elektromos fűrógepek zaja, kalapácsolás veri fel a csendet. A halottak kolosszális metropolisába egész munkáshadseregek szálltak le, hogy a mérnökvezérkarok utasításai szerint, összeköttetést létesítsenek az élő és a halott Párizs között. Még ebben az évben sinekkel hálózák keresztül-kasul a katakombákat és aztán megindul a vágányokon dübörögve csilingelve a földalatti vasút. A halottak metropolisá új életre ébred. Sok vita folyt a párizsi városházán erről a kérdéstről, de végre is a praktikus álláspont győzött a kegyeletlen és a tömegsirok millióinak meg kellett hátrálniuk az élő ember szükséglete előtt. Ilyképp aztán a párizsi földalatti vasut megkapja azt a tehermentesítést, amire már rég szüksége van. A katakombák városa köré egész tömeg legende szövődött az idők folyamán és egy egész könyvtárt tesz ki ama rémregényeknek száma, amelyek titkaiból táplálkoztak. Keskeny

Orient Bioskop **Cirkusz**
Zoro-Huru
 Pénteken, jan. 20-án 5, 7 és 9 órákor
 Pénztárnyitás délelőtt 10-1/2-ig,
 d. u. 3 órától.
 Vigjáték 7 felvonásban.
 Jön! **VALENCIA.** Jön! Jön! **Hermelines hölgy.** Jön!

alagutak torkolnak itt rotundákba, amiknek közepén emberfejekből készült piramisok állanak. Lehet itt embercsontokból szőtt szőnyegeket is látni, mint faldíszet, oltárt ugyan csak embercsontokból és más borzalmakat, amíg most mind eltűnnek, hogy helyet adjanak a földalatti vasút új vonalainak. Az eleven Párizsának három millió lakosa van, a halottak háromszor annyi, most azonban betört az élők serege a holtak birodalmába és pár hónap múlva a villanysemű száguldó kocsi megsemmisítik a metropolis borzalomromantikáját és Párizs egy csodával ismét szegényebb lesz.

Szélhámoság egy milliós örökség körül. Budapestről jelentik: A nemrég elhalt Sraßer Lajos földbirtoke hagyatéka, amely nagyrészt értékpapirokból áll, a hatodik kerületi előjáróságnál volt letétbe helyezve. A hagyaték eljártásánál az örökösök meglepetve értesültek, hogy a hagyatékban a több 100 millió korona értékű kényszerköcsönkötvényeket már valaki felvette. Az iratokból kiderült, hogy az előjáró-

Franciaország, Románia és Lengyelország a leánykereskedelem főfészkei.

A népszövetség most megjelent második jelentése — 10 000 prostituált Buenos-Airesben. — A „világpiac” árai.

(A Torontál genfi tudósítójától.)

Genf, jan. 20.

A Népszövetség szakbizottsága a nemzetközi leánykereskedelem lekiűzésére, amely néhány hét előtt terjedelmes jelentést terjesztett a Népszövetség elé,

ma újabb 242 oldalas

memorandumban vizsgálja a nemzetközi leánykereskedelem garázdálkodását. Németország, állapítja meg a memorandum, mint tranzit állam nagy szerepet játszik, azonban a német birodalom területén a leánykereskedők nem garázdálkodnak. Mindössze két esetet sikerült a Népszövetség szakbizottságának megállapítania, amikor az áldozatok német leányok voltak. Egy Athénben szerződött táncosnő és egy Buenos-Airesben vendégszerepelt német operette-társulat női tagja kerültek a leánykereskedők karmai közé. A német kormány a Népszövetség kérdészködésére azt válaszolta, hogy ezek kivételes esetek, Németországban a leánykereskedelemnek nincsen talaja.

A memorandum megállapításai szerint, a leánykereskedők elsősorban Franciaországban szerzik áldozataikat. Második helyen Románia és Lengyelország szerepelnek. Csernovitz városát a Népszövetség jelentése egyenesen a külföld leánykereskedők aziliumának minősíti.

A kufárok áldozataikat leginkább Délamerikába viszik. A centrum ott Argentína fővárosa, Buenos-Aires, ahol 585 nyilvános ház és mintegy 10.000 prostituált van, közöttük 7500

ság szabályszerű közjegyzői okirat alapján adta ki azokat. A rendőrség megállapította, hogy ismeretlen tettesek egészen újszerűszélhámoságot követtek el.

A becskerekéi egyesült munkásszaktanács ülése. A becskerekéi egyesült munkásszaktanács a napokban ülést tartott, amelyen a cukorgyári szervezet, a kereskedelmi alkalmazottak szervezete, a szabók és vasasok szervezete voltak képviselve. Az Uhler Sztaniszláv elnökléte alatt lefolyt ülésen, több szónok felszólalása után a szaktanács rorszalását fejezte ki azok kísérletezése felett, akik új szaktanács létrehozásán fáradoznak. Az ülés egyúttal elhatározta, hogy felhívja a szak-szervezetek vezetőseit, hogy tisztújítást tartsanak és ennek megtörténte után összehívják a szaktanács tisztújító közgyűlését.

Legmodernebb kivágott lakk női táncpópok, valamint fémszálu ezüst-brokát cipők érkeztek 225 dináros árban. Vilim Herzfeld-féle Turul-áruház.

külföldi. Buenos-Aires után Brazília fővárosa, Rio de Janeiro következik. A brazilai prostituáltak 80 százaléka szintén külföldi.

A leánykereskedők Délamerikán kívül Afrikába és Kisázsziába szállítják áldozataikat. Kairóban egy közép-európai leány ára 100 egyiptomi font, Argentínában és Braziliában valamivel magasabb.

A Népszövetség jelentése irónikus megállapítással végződik. A Népszövetség székvárosa, Genf, nem tűr ugyan leánykereskedőket, azonban a jelentés leközli egy 18 esztendő táncosnő szerződését Genf egyik legelső szórakozó helyével. A leány naponta 5 frankot kap, amiért korlátlan munkára és jó öltözködésre kötelezi magát. Ez a szerződés, amint a jelentés megjegyzi, a fiatal táncosnőt a leánykereskedők áldozatává predesztinálja.

Kevesli üzleti forgalmát

- 1szerű a segítség:
- 2ségtelenül nyer,
- 3szorosra emeli a forgalmát,
- 4szeres vevőköre lesz, ha
- 5letes hirdetésekkel
- 6hatós reklámot csinál
- 7ről hétrea „Torontál”-ban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Velikibecskerek.

Rádióműsor.

Január 20, péntek.

Budapest (557.5).

5 Zongoranégyes, Fleischer (zongora), Zsolt (hegedű), Hollós (mélyhegedű), Csuka (gordonka). Bécs (517.2).

11 Hangverseny. 4.15 Zenekari hangverseny. 5.40 Gyermekdelután, Zeneszámok. 7.30 A nagy Konzerthausaalból: Der schwarze Domino, Aubert háromfelvonásos vígoperája.

Breslau (322.6).

4.30 szórakoztató hangverseny. 8 Vidám Karl Zander-est.

Lausanne (680).

1 Gramofonlemezhangverseny. 8 Francia irodalmi előadás. 8.30 Genfi leadás.

Leipzig (365.8).

12 Gramofonzene. 3 Zenei újdonságok. 8.15 Énekhangverseny. Szavaltatok.

München (535.7).

12.35 Gramofonhangverseny. 4 A házi zenekar hangversenye. 6.15 Átvitel Nürnbergből. Mandolin- és gitárhangverseny. 8 Die Faschingsfee, operett három felvonásban, Kálmán Imre.

Nápoly (333.3).

5 Zenekari hangverseny. 8.50 Verdi: Rigoletto-című operájának közvetítése.

Január 21, szombat.

Budapest (557.5).

11 Gramofonhangverseny. 7 Operaház Hoffmann meséi előadása. 9.30—1 óráig Jazz-band. Bécs (517.2).

11 Hangverseny. 4.15 Zenekari hangverseny. Régi és új operettzene. 8.45 A tavasz. Lehár operettje. Utána jazz-band.

Breslau (322.6).

9.10 Sláger-est. Rosi Albach, Helmut Hallendorf és a házi zenekar közreműködésével.

Leipzig (365.8).

8.15 Katonazenekari hangverseny. 10.15 Kabaré.

Milánó (315.8).

8.50 Zenekari hangverseny.

Nápoly (333.3).

8.45 Teatre San Carlo előadása.

Zágreb (310).

1.15 Gramofonlemezhangverseny.

4.30 Zenekari hangverseny. 10 Tánczene.

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Velikom Bečkereku.

Broj 9880.

103

Objava.

Odbor za kupovinu i gradnju kuće ovoga ureda produžio je stečaj za kupovinu prikladnog gradilišta za gradnju uredske zgrade, te se usled toga pozivaju svi oni koji bi imali ovakova zemljišta nedaleko od sredine grada, da podnesu svoje ponude uredu. Mogu se podnašati i uredi uzeti u rasmatranje i takove ponude, na kojima se nalaze već izgradjene a u trošnom stanju kuće, radi rušenja istih. U prvom redu uzeće se ponude one koje odgovaraju svojom prostornošću, a nalaze se u centru ili u neposrednoj blizini centra grada. Ponude se imaju podneti uredu sa naznakom cene, veličine prostora i uličnog fronta, najkasnije do 10. februara 1928. god. u 13 časova. Ponude su proste od biljegovine. Veliki Bečkerek, 18. januara 1928. Iz kancelarije Okružnog Ureda za Osiguranje Radnika.

Od načelnika grada Vel. Bečkereka. Broj 671/1928. II.

Nabavka plinskog ulja za gradsku električnu centralu u Velikom Bečkereku.

Grad Veliki Bečkerek na dan 5. februara 1928. godine u II sati pre podne raspisuje prvu ofertalnu licitaciju sa skraćanim rokom za nabavku i isporuku 45 000 kg. plinskog ulja za G. E. C. u Vel. Bečkereku.

Kaucija se polaže na blagajni grada Vel. Bečkereka najdalje do 10 časova određenog dana za licitaciju u moneti predviđenoj čl. 82. zakona o drž. računovodstvu i to, za domaće ponudjače 5%, a za strane firme i ponudjače 10% od predviđene svote. Priznanica o izvršenoj uplati ima se ponudi priključiti.

Uslovi licitacije mogu se dobiti svakog dana za vreme zvaničnih časova kod. gr. računovodstva.

Pozivaju se zainteresovani, da propisno taksirane ponude podnesu gradonačelnikom zvanju u Vel. Bečkereku najkasnije do 5. februara 1928. god. 10 sati pre podne.

Ponude imaju biti zapečaćene sa naznačenjem „Ponuda na plinsko ulje”.

U Velikom Bečkereku, 16. januara 1928. godine.

Za gradskog načelnika:

Dr. Bog. Stojaković,
gr. v. beležnik.

Izvr. br. 542/927.

109

Dražbena objava.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX 1881. ovim objavljuje, da će se usled odluke kr. sreskog suda u Vel. Bečkereku broj I. N. 9238/26. u korist poverioca dra Karla Madjara lekara, zastupanog po advokatu dru Marku Nedeljkioviću a protiv dužnika u Vel. Bečkereku na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 2. i 22. oktobra 1927. god i procenjene u vrednosti od 6540 dinara, a koje se sastoje iz predmeta: raznog pokućstva, konji, kola, sersam, slame i t. d.

Po odluke kr. sreskog suda u Vel. Bečkereku br. I. N. 9238/26 određena javna prodaja radi podmirenja glavnice od 4500 dinara, ovoj od 1. januara 1926 pripadajućih 6% kamate i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 2599 dinara, održaće se 31. januara 1928 godine u 2 sati po podne na licu mesta u Vel. Bečkereku na stanu dužnikovom Karadjordjev trg ulicu br. 39. na koju se pozivaju sva ona lica, koja se žele nadmetati s tim, da će se odnosne pokretnine u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene o gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel. Bečkereku, 18. decembra 1928. god.

Mirko Vukanović,
kr. sudski izvršitelj.

Velikibecskereken eladott
Bácsmegeyi Napló
 vasárnapi (jan. 15.) számának 24 példány
 95 **könyvjutalmat nyer**
 Mindenki jelentkezék azonnal előjegyzés végett az újság címlapjával a Levay-üzletben, a főpostával szemben.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.